

Король А. М. Формирование профессиональной компетенции будущего учителя музыкального искусства

В статье рассматривается проблема использования компетентностного подхода при формировании профессиональной компетенции будущего учителя музыкального искусства. Анализируются основные учебные дисциплины в структуре подготовки будущих учителей музыки, вопросы их творческой реализации. Рассматриваются различные подходы к рассмотрению понятий «компетенция», «профессиональная компетенция», «профессиональная компетенция будущего учителя музыки». Рассмотрено содержательное наполнение понятий «интерактивные технологии», «музыкально-компьютерные программы», «мультимедиа», «мультимедийные средства», использование мультимедийных технологий в музыкальном образовании. Определены специальные музыкальные компетенции, которыми должен владеть будущий учитель музыкального искусства.

Ключевые слова: компетенция, профессиональная компетенция будущего учителя музыки, информационно-компьютерные, мультимедийные технологии.

Korol A. Formation of professional competence of the future teacher of musical art

The article deals with the problem of using a competency-based approach in the process of formation of professional competence of the future musical art teachers. The main educational disciplines are analyzed in the structure of the future music teachers' training, as well as the questions of their creative realization. It gives consideration to different approaches to considering of the concepts of «competence», «professional competence», «Professional competence of the future teacher of music». It gets a view of details of the concepts of «interactive technologies», «Music and computer programs», «multimedia», «Multimedia tools», the use of multimedia technologies in musical education. Specific musical competences of the future teacher of the musical art are defined.

Keywords: competence, professional competence the future teacher of music, information-computer, multimedia technologies.

Стаття надійшла до редакції 11.02.2018

УДК 373.5.016:5(477)»19/20»

Олена КОХАНОВСЬКА

*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії
і методики викладання навчальних дисциплін
Комунального вищого навчального закладу
«Херсонська академія неперервної освіти»
Херсонської обласної ради, м. Херсон, Україна
e-mail: aninamama.ks@gmail.com*

**КАТЕГОРІЙНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ
«ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА ДІВЧАТ»**

У статті здійснено категорійний аналіз поняття «природничо-математична освіта дівчат». Зазначено, що існує багато визначень поняття «освіта» та проаналізовано деякі з них. Вказано, що природничо-математична освіта є предметом посиленої уваги сучасної української держави, адже існує певний дисбаланс між знаннями, які надаються підростаючому поколінню та вимогами, що висувуються до молоді роботодавцями. Визначено, що поняття «жіноча освіта» є збірним і з'явилося як самостійна галузь освіти у зв'язку з нерівноправним соціальним становищем жінки у суспільстві. На основі аналізу викладених дефініцій, автором наведено власне тлумачення поняття «природничо-математична освіта дівчат».

Ключові слова: освіта, жіноча освіта, природничо-математична освіта.

На сьогодні Україна знаходиться на етапі реформування всіх соціальних інституцій, в тому числі і системи освіти. Реформи перш за все націлені на створення умов для отримання якісної освіти підростаючим поколінням. У цьому контексті на державному рівні викликає занепокоєння наявний стан природничо-математичної освіти. У зв'язку з цим своєї актуальності набуває

питання комплексного аналізу природничо-математичної освіти як педагогічного феномену та визначення шляхів удосконалення її надання на ринку освітніх послуг в Україні.

Питання природничо-математичної освіти знайшли широкий формат обговорення на загальнодержавному рівні. Так, наприклад, на важливості підвищення її якості наголошено у Державній

програми з розвитку освіти до 2021 року. Розуміючи виключне значення природничо-математичної освіти для розвитку держави, 27 серпня 2010 року було розроблено Концепцію Державної цільової соціальної програми підвищення якості шкільної природничо-математичної освіти на період до 2015 року. Проте, нажаль, дану концепцію так і не було повністю реалізовано.

Аналіз педагогічної літератури свідчить про те, що сьогодні в Україні розпочато ґрунтовне вивчення процесів становлення та розвитку освіти, зокрема жіночої природничо-математичної, від її зародження до початку XXI ст., а саме: проблемам викладання природознавства як системи дисциплін у середній школі присвячені праці Н. Верзіліна, В. Вернадського, Л. Звездіної, А. Мартін, І. Мороз, М. Скиби та ін.; основні аспекти періодизації, методики географічної освіти розглянуті Л. Мельничук, І. Шоробурою та ін.; потенціал хімії та фізики як навчальних дисциплін природничого циклу висвітлено у працях Н. Лукашкової, Н. Сосніцької, І. Туришева, О. Школи та ін.; питання становлення та розвитку математики досліджуються О. Василенко, Т. Довженко, Н. Міськовою, О. Черкасовим та ін.; критичний огляд розвитку початкової освіти в Україні та на Поділлі й Волині зокрема здійснено Т. Гавриленко, О. Драчем, М. Константиною та ін.; конкретні проблеми освітніх закладів Волині, особливості процесу освіти у цьому регіоні досліджували С. Бричок, Т. Джаман, Л. Єршова, В. Омелянчук та ін.; подільські освітні заклади та історія їх розвитку відображена у наукових розвідках І. Боголюбової, В. Гуцал, Т. Конькової, Р. Родіна та ін.; шкільна освіта та особливості викладання природознавства у закладах Київської губернії висвітлена у наукових доробках І. Мороз, М. Скиби, О. Школи та ін.

Переважає більшість цих досліджень розглядає різні аспекти розвитку природничо-математичної освіти, але не висвітлюють повною мірою особливості цього процесу та специфіку саме природничо-математичної освіти дівчат. Саме тому необхідно перш за все приділити увагу уточненню категорійного апарату цього поняття.

Мета статті – проаналізувати та уточнити сутність дефініції «природничо-математична освіта дівчат», розкрити категорійні особливості цього поняття.

Новий етап розвитку українського суспільства створює передумови для вдосконалення системи освіти. Потреба підвищення рівня духовності та освіченості у країні зумовлює активні пошуки вчених щодо ефективних шляхів побудови школи нового типу, орієнтованої на підготовку не тільки компетентної особистості майбутнього фахівця, а

й людини, спроможної здійснювати та організовувати власне життя у гармонії з природою та суспільством, випускника з високим рівнем людського капіталу.

Поняття «освіта» є дискусійним. У психолого-педагогічній літературі представлено широке коло визначень цієї дефініції.

Так, в «Енциклопедії освіти» С. Гончаренка зазначено, що освіта є результатом «засвоєння особистістю певної системи наукових знань, практичних умінь і навичок і пов'язаних із ними того чи іншого рівня розвитку її розумово-пізнавальної і творчої діяльності, а також морально-естетичної культури, які у своїй сукупності визначають соціальне обличчя та індивідуальну своєрідність цієї особистості» [2, 962].

Г. Столяров під терміном «освіта» розуміє цілеспрямовану пізнавальну діяльність людей направлену на удосконалення чи отримання знань. У сучасному світі в період глобалізації ключовими поняттями якості трудових ресурсів виступає рівень освіти, який повинен відповідати досягнутому рівню науково-технічного прогресу. Маючи високий рівень освіти людина краще почувачується на ринку праці [13, 153].

І. Зайченко визначає освіту як «суспільно організований і нормований процес (і його результат) постійної передачі попередніми поколіннями наступним соціально значущого досвіду, який в онтогенетичному плані становлення особистості є її генетичною програмою і соціалізацією». Надаючи своє визначення автор також наголошує на складності та багатоаспектності поняття освіти і надає узагальнене загальноприйняте трактування, що освіта є процесом і результатом засвоєння людиною систематичних знань, умінь і навичок, розвиток розуму та почуттів, формування світогляду та пізнавальних інтересів [5, 17–18].

Подібне визначення знаходимо і в «Педагогічній енциклопедії» І. Каїрова. Він зазначає, що освіта – «процес і результат засвоєння систематизованих знань, умінь та навичок» [10, 142]. Автор також зазначає, що основним шляхом здобуття освіти є навчання в системі різноманітних навчальних закладів.

У Законі України «Про освіту» (2017 р.) зазначено, що «освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей,

виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [6].

У цьому ж документі також зазначено, що кожна особистість має право на якісну і доступну освіту впродовж життя, в тому числі безоплатну.

В Україні створено рівні умови доступу до освіти, ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти. Це право гарантується незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак.

Право на освіту задеклароване у ст. 53 Конституції України, Європейській конвенції про захист прав людини та основних свобод, Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права, інших національних та міжнародних нормативно-правових документах.

Право особи на освіту може реалізовуватися шляхом її здобуття на різних рівнях освіти, у різних формах і різних видів, у тому числі шляхом здобуття дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти та освіти дорослих [6].

Варто наголосити, що до кінця XIX ст. базою була лише початкова освіта. Впродовж XIX століття з'явилися нові ступені освіти – середні та старші класи середньої школи. На сучасному етапі у більшості країн середня школа – це основний ступінь в системі освіти.

Одночасно з поширенням мережі закладів освіти удосконалюється їх структура. Кожна країна має свою специфічну систему освіти [11].

Реалізація права особистості на освіту відбувається у спеціально організованих закладах, які у своїй сукупності являють собою систему.

У Законі України «Про освіту» система освіти визначається як «сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними» [6].

Дотичним до визначення, наданого в Законі, є тлумачення даного поняття у педагогічному енциклопедичному словнику. В цьому джерелі під системою освіти розуміють сукупність освітніх програм і державних освітніх стандартів різного

рівня і спрямованості; мережу освітніх установ, що їх реалізують; органів управління освітою і підвідомчих їм установ й організацій [11].

У системі освіти одним із її важливих напрямків виступає природничо-математична. У Національній стратегії розвитку освіти в Україні до 2021 року зазначено, що метою нової української системи освіти, зокрема й природничо-математичної, є «створення умов для розвитку й самореалізації кожної особистості як громадянина України, формування поколінь, здатних навчатися впродовж усього життя». Основний шлях досягнення повноцінного розвитку майбутнього покоління полягає у наданні якісної природничо-математичної освіти як процес і результат засвоєння учнями систематизованих знань про природу, її закони та природні явища, формування на цій основі цілісного світогляду, наукового мислення, вмінь і навичок наукового пізнання світу, розвиток пізнавального інтересу до сутності природних закономірностей, вироблення умінь практичного застосування набутих знань у житті [9].

Варто відмітити, що природничо-математична освіта включає в себе значну кількість напрямків та областей природничо-наукового знання фізики, хімії, біології, які описують структурні, функціональні, кількісні та послідовні причинно-наслідкові зв'язки матеріальних об'єктів та систем матеріальних об'єктів та систем матеріальних об'єктів в полі часу-простору середовища їх знаходження. Природничо-наукова освіта включає в себе математику як самостійні напрямки та області абстрактного пізнання та як мову та логічний апарат позначень та операцій з позначеннями кількісних та просторових якостей та властивостей явищ, які вивчалися, об'єктів та систем об'єктів різних форм та властивостей. У джерелі також зауважено, що природничо-математична освіта не повинна включати в себе фрагменти гуманітарних та суспільних наук: лінгвістику, психологію, соціологію, педагогіку, юриспруденцію, державу і право, політологію, економіку, фінанси та ін. [4, т. 9, 256].

Розвиток природничо-математичної освіти неодноразово визнавався пріоритетним на національному рівні. Так, 27 серпня 2010 року було схвалено «Концепцію Державної цільової соціальної програми підвищення якості шкільної природничо-математичної освіти на період до 2015 року», в якій було зазначено, що «фундаментальна природничо-математична освіта є одним з основних факторів розвитку особистості, що потребує оновлення її змісту з урахуванням суспільних запитів, потреб інноваційного розвитку науки та виробництва, запровадження сучасних методів навчання, поліпшення якості підготовки та видання навчально-методичної літератури, удосконалення механізмів оцінювання результатів навчальної діяльності. Реформування потребує

також підготовка та система підвищення кваліфікації вчителів природничо-математичних предметів. Отримання якісної шкільної природничо-математичної освіти є однією з найважливіших гарантій реалізації громадянами їх інтелектуального потенціалу, вирішальним фактором утвердження соціальної справедливості та політичної стабільності» [8].

Л. Гуцал у ході аналізу категоріально-понятійного апарату проблеми природничої освіти визначає сутність поняття «шкільна природничо-математична освіта» як «процес і результат набуття учнями загальноосвітньої школи систематизованих знань з основ наук про природу і Всесвіт, формування на їх основі світогляду і розуміння явищ природи, місця і ролі людини у природному середовищі, відповідних теоретичних та практичних умінь і навичок, виховання у них свідомого й бережливого ставлення до природи, прагнення до подальшої самоосвіти шляхом вивчення фізико-математичних та природничо-географічних навчальних предметів, а саме: природознавства, фізики, астрономії, хімії, математики (арифметики, алгебри, геометрії, тригонометрії), біології (ботаніки, зоології, анатомії та фізіології людини, загальної біології), географії» [3, 6]. Як бачимо, дослідниця математику включає в систему природничої освіти, тим самим ототожнюючи природничу підготовку із природничо-науковою.

Окремим напрямком нашого аналізу виступив феномен «жіночої освіти».

І. Черчович, проводячи історичний огляд жіночої освіти в Україні вказує на те, що освіта дівчат є збірним поняттям, яке охоплює комплекс проблем і дискусій навколо навчання дівчат і жінок від початкової до вищої школи. Воно включає в себе питання гендерної рівності й рівного доступу до освіти, проблему роздільного навчання та його релігійного спрямування як звично релевантної до жінок практики. У ширшому контексті тему «жіночої освіти» пов'язують із проблемою подолання бідності, адже освічені жінки набагато рідше вступають у ранні шлюби, виходять заміж проти своєї волі, помирають при дітнародженні, захворюють на інфекційні хвороби і взагалі мають набагато більше можливостей для повноцінного життя [15].

У словнику С. Гончаренка зазначено, що «жіноча освіта виникла як самостійна галузь освіти у зв'язку з нерівноправним соціальним становищем жінки». У виданні зазначається також, що

термін втрачає своє значення в умовах набуття жінками всієї повноти громадянських і політичних прав [1, с. 126].

Питання жіночої освіти стало розглядатися урядом як наслідок усвідомлення ним великої ролі жіноцтва в житті суспільства. Слід зазначити, що бачення цієї ролі в минулих століттях зводилося до визнання того надзвичайного впливу, який жінки мають на своїх чоловіків та на процес виховання дітей. З цього випливала мета, яку ставив уряд перед дівочими інститутами – підготувати освічених матерів сімейств та турботливих дружин [14, 6].

Як окремий напрям освіти жіноча освіта проіснувала до початку ХХ століття до введення в дію «Положення про єдину трудову школу», прийняте у травні 1919 року, що передбачало запровадження безоплатного та спільного навчання дітей обох статей з 8-ми років [7].

Сьогодні жіноча освіта не існує як окремий напрямок, а розглядається в контексті складової гендерних досліджень. Переважно наукові розвідки пов'язані із горизонтальною сегрегацією в освіті (нерівномірний розподіл чоловіків і жінок в економіці та політиці, через що в окремих професіях або окремих економічних галузях чи політичній сфері переважають чоловіки або жінки), наявність якої регулярно вивчається в межах всіх країн світу. Її існування доведено зокрема такими відомими тестами, як PISA та TIMSS. Особливо яскраво вона проявляється у галузі природничо-математичних наук, які довгий час вважалися переважно чоловічою сферою життєтворчості. І не дивлячись на те, що на міжнародному рівні здійснюється багато заходів з метою подолання гендерного розриву в природничо-математичних та технічних науках, все ж він спостерігається і на сьогодні у багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні.

Підводячи підсумки зазначимо, що під природничо-математичною освітою дівчат розуміємо спеціально організований цілеспрямований педагогічний процес, результатом якого є засвоєння жінками сукупності знань у галузі природничих та математичних наук, формування відповідних умінь, навичок та компетентностей, відповідно до психологічних особливостей жінок.

Перспективи досліджень у цьому напрямку пов'язуємо із аналізом ступеня дослідженості питання природничо-математичної освіти дівчат у періодичній пресі ХІХ–ХХІ століть.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 375с.
2. Гончаренко С. У. Енциклопедія освіти / С. У. Гончаренко. – К., 2008. – С. 962.
3. Гуцал Л. А. Розвиток шкільної природничої освіти на Правобережній Україні (друга половина ХІХ – початок ХХ століття) : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Л. А. Гуцал ; Житомирський держ. ун-т ім. І. Франка. – Житомир, 2010. – 20 с.

4. Естественно-научное образование // Большая советская энциклопедия : [в 30 т.] / гл. ред. А. М. Прохоров. – 3-е изд. – М. : Советская энциклопедия, 1969-1978.
5. Зайченко І. В. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. / І. В. Зайченко. – К. : «Освіта України», 2008. – 528 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/12580426/pedagogika/zmist_zagalnoyi_osviti.
6. Закон України про освіту (прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/>.
7. Історія педагогіки : курс лекцій : навч. посіб. [Електронний ресурс]. – Київ, 2004. – 171 с. – Режим доступу : <http://www.info-library.com.ua/books-book-69.html>.
8. Концепція Державної цільової соціальної програми підвищення якості шкільної природничо-математичної освіти на період до 2015 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року №1720-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1720-2010-%D1%80>.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, затверджена Указом президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
10. Педагогическая энциклопедия. Гл.ред.: И. А. Каиров (глав. ред.), Ф. Н. Петров (глав. ред.) [и др.], т.3. – М. : «Советская Энциклопедия», 1966. – 880 с.
11. Поняття системи освіти, принципи її побудови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://studopedia.com.ua/1_53320_ponyattya-sistemi-osviti-printsipi-ii-pobudovi.html.
12. Гендерная сегрегация труда // Словарь гендерных терминов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://a-z-gender.net/gendernaya-segregaciya-truda.html>.
13. Столяров Г. С. Соціальна статистика : навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни / Г. С. Столяров, М. Ю. Огай ; Київський національний економічний ун-т. – К. : КНЕУ, 2003. – 195 с.
14. Сухенко Т. В. Жіноча середня освіта в Україні (XIX – початок XX ст.) : автореферат дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Т. В. Сухенко. – Київ, 2001. – 20 с.
15. Черчович І. Жіноча освіта в Україні: історичний огляд [Електронний ресурс] / І. Черчович. – Режим доступу : <https://genderindetail.org.ua/season-topic/osvita-i-prosvita/zhinocha-osvita-v-ukraini-istorichniy-oglyad-134122.html>.

References

1. Honcharenko, S. U. (1997). Ukrainian Pedagogical Dictionary. Kyiv, Ukraine: Lybid [in Ukrainian].
2. Honcharenko, S. U. (2008). Encyclopedia of Education. Kyiv, Ukraine [in Ukrainian].
3. Hutsal, L.A. (2010). Development of School Natural Education in the Right-Bank Ukraine (the second half of the nineteenth and early twentieth centuries). Extended abstract of candidate's thesis. Zhytomyr [in Ukrainian].
4. Prohorov, A. M. (Ed). (1970). Natural and Scientific Education. The Big Soviet Encyclopedia (Vol. 8). Moscow, Russia: Soviet Encyclopedia [in Russian].
5. Zaychenko, I. V. (2008). Pedagogy. Kyiv, Ukraine: Osvita Ukrayiny. Retrieved from http://pidruchniki.com/12580426/pedagogika/zmist_zagalnoyi_osviti [in Ukrainian].
6. Law of Ukraine "On education". (2017). Retrieved from <https://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/> [in Ukrainian].
7. History of pedagogy. (2004). Course of lectures: tutor manual. Retrieved from <http://www.info-library.com.ua/books-book-69.html> [in Ukrainian].
8. The Concept of the State Target Social Program for Improving the Quality of School Natural and Mathematical Education for the period up to 2015. (2010). Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1720-2010-%D1%80> [in Ukrainian].
9. National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021. (2013). Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> [in Ukrainian].
10. Kayrov, I.A, Petrov, F.N. (Ed.). (1966). Pedagogical Encyclopedia (Vol. 3). Moscow, Russia: Soviet Encyclopedia [in Russian].
11. The concept of education system, the principles of its construction. Retrieved from http://studopedia.com.ua/1_53320_ponyattya-sistemi-osviti-printsipi-ii-pobudovi.html [in Ukrainian].
12. Gender segregation of labor. Retrieved from <http://a-z-gender.net/gendernaya-segregaciya-truda.html> [in Russian].
13. Stolyarov, G. S., Ohay, M. Yu. (2003). Social statistics. Kyiv, Ukraine: Kyiv National Economic University [in Ukrainian].
14. Sukhenko, T.V. (2001). Women's secondary education in Ukraine (nineteenth – early twentieth centuries). Extended abstract of candidate's thesis. Zhytomyr [in Ukrainian].
15. Cherchovych I. Women's Education in Ukraine: Historical Review. Retrieved from <https://genderindetail.org.ua/season-topic/osvita-i-prosvita/zhinocha-osvita-v-ukraini-istorichniy-oglyad-134122.html> [in Ukrainian].

Кохановская Е. В. Категорийный анализ понятия «естественно-математическое образование девушек»

Статья посвящена категорийному анализу понятия «естественно-математическое образование девушек». Отмечено, что существует большое количество определений понятия «образование», проанализированы некоторые из них. Указано, что естественно-математическое образование является предметом усиленного внимания современного украинского государства, в связи с существованием определенного дисбаланса между знаниями, предоставляемому подрастающему поколению и требованиями, предъявляемыми к молодежи работодателями. Определено, что понятие «женское образование» является собирательным и появилось как самостоятельная отрасль образования в связи с неравноправным социальным положением женщины в обществе. На основе анализа изложенных дефиниций, автором приведено собственное толкование понятия «естественно-математическое образование девушек».

Ключевые слова: образование, женское образование, естественно-математическое образование.

Kokhanovska O. Definitional analysis of the notion «girls' natural and mathematical education»

The article is devoted to the step-by-step analysis of the definition of «girls' natural and mathematical education». It is determined that a special significance within the framework of the educational system reformation becomes the overestimation of existing approaches to the young people training, which also relates to its natural and mathematical component. It is noted that there are a great number of definitions of the concept of «education»; some of these definitions are analyzed in the article. It is pointed out that the terminology has changed with the adoption of the new education law in September 2017, and these changes have not yet been reflected in the base of sources. It is stated that natural and mathematical education is a matter of concern for the modern Ukrainian state, as there is a certain dissonance between the knowledge provided to the younger generation and the employers' requirements put forward to them. The components of children's preparation in educational institutions, which include humanities and natural sciences and mathematics, are identified. The concept of «women's education» is separately analyzed. On the basis of characterization of this concept, it is determined as a collective and independent branch of education in connection with the women's unequal social status in society. The main flourishing of women's education, including natural and mathematical education, took place until the beginning of the twentieth century, namely, until the enactment of the Regulations on a united labour school, after which women's education as a separate area ceased to exist. It is now considered to be a part of gender studies, connected with a gender gap and horizontal segregation, especially with regard to natural and mathematical education. However, it is underlined that even now there are attempts to restore women's education as a separate educational direction, including for the more qualitative assimilation by the girls of natural-science knowledge, including mathematical sciences. The author has represented her own interpretation of the concept of «girls' natural and mathematical education» on the basis of the described definitions' analysis.

Key words: education, women's education, natural and mathematical education.

Стаття надійшла до редколегії 20.02.2018

УДК 371.13 +37.034

Анжеліка КУРЧАТОВА

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв, Україна
e-mail: kurchat67@gmail.com*

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ
З СІМ'ЄЮ З МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
(інноваційні форми роботи)**

У статті розглядається проблема підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з сім'єю з морального виховання дітей дошкільного віку. Подаються результати теоретичного аналізу, накопиченого в педагогіці вищої школи факультетів та інститутів дошкільної освіти, досвід вивчення особливостей підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з сім'єю з морального виховання дошкільників. Визначено особливості та переваги використання інноваційних форм взаємодії вихователів з сім'ями з морального виховання дітей дошкільного віку. Наводяться приклади інноваційних форм, які можна використовувати під час підготовки майбутніх вихователів у роботі з батьками з морального виховання дітей дошкільного віку.

Ключові слова: майбутні вихователі, форми взаємодії з сім'єю, моральне виховання, діти дошкільного віку.

На сучасному етапі розвитку суспільства у зв'язку з кризою в духовно-моральній сфері особливого значення набуває формування в підростаючого покоління моральної свідомості, стійкої моральної поведінки і моральних почуттів, які відповідають сучасному образу життя. Це спонукає педагогів до пошуку нових, оптимальних форм і методів взаємодії з батьками, адже дошкільний заклад освіти – це перший і основний соціальний інститут для дитини, в якому вона отримує перші знання про добро і зло, перший досвід

спілкування і взаємодії, набуває моральні якості і моральні цінності, пізнає соціальну дійсність; це надійний та авторитетний посередник між сім'єю й навколишнім світом. Сучасному дошкільному закладу освіти потрібен інформаційно підготовлений і компетентний фахівець, який володіє новітніми досягненнями в галузі науки і культури, сучасними методами навчання, а також знайомий з інформаційними технологіями, інноваційними формами, призначеними для взаємодії з батьками, володіє методикою роботи з ними. Актуально